

แนวปฏิบัติที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำตามข้อกำหนดจริยธรรม
(เอกสารแนบท้ายประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑. ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๑ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) จงรักภักดีต่อประเทศชาติ มีความภูมิใจในความเป็นไทย
- (๒) ส่งเสริม สนับสนุนต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๓) ปกป้อง อํารง และรักษาผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติ
- (๔) พิทักษ์ รักษาสถาบันหลักของประเทศ อํารงไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของชาติให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ
- (๕) ปฏิบัติตามหลักธรรมตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือ
- (๖) เคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา
- (๗) ส่งเสริม สนับสนุน และเข้าร่วมในกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของประเทศ

๑.๒ แนวปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) แสดงออกในลักษณะอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติและความเป็นไทย
- (๒) แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มิใช่เป็นการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๓) แสดงออกในลักษณะที่ส่อไปในทางดูแคลนหรือด้อยค่าความเป็นไทยอันเป็นผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติ
- (๔) กระทำการอันมีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนสถาบันหลักของประเทศ
- (๕) แสดงกิริยาวาจาหรืออาการในเชิงลบหลู่ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง
- (๖) ชัดขวางการทํานุบำรุงศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจทั้งปวง
- (๗) แสดงถึงพฤติกรรมที่ชัดเจนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของประเทศ

๒. ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

๒.๑ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้
- (๒) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ
- (๓) มีความมุ่งมั่น เสียสละ และมีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่
- (๔) ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มิใช่เป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
- (๕) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมทางวิชาการ

๒.๒ แนวปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่กระทำการอันส่อไปในทางทุจริต
- (๒) ปฏิเสธความรับผิดชอบหรือปิดความรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่น
- (๓) ปฏิเสธ บ้ายเบี่ยง เกี่ยงงอนในการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้อง
- (๔) แสดงออกถึงพฤติกรรมซึ่งมิใช่เป็นการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

- (๕) ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงผลงานหรือเพื่อให้งานเสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น
- (๖) ปฏิเสธความรับผิดชอบในการปฏิบัติ หน้าที่ราชการของตน ไม่พร้อมที่จะรับการตรวจสอบและผลจากการกระทำของตน

๓. กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

๓.๑ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องชอบธรรม ตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม
- (๒) ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย และกล้าคัดค้านหรือโต้แย้งคำสั่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๓) ยืนหยัดในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชา และจรรยาวิชาชีพด้วยความกล้าหาญ
- (๔) แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาด้วยความมั่นใจและมีจุดยืน โดยไม่ละเมิดสิทธิ์ในความคิดของผู้อื่น เพื่อให้เกิดผลดีต่อราชการ กล้าวิพากษ์แนวคิด กล้าตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลตัดสินใจ โดยปราศจากอคติ และเสนอแนวทางหรือวิธีการทำงานใหม่ๆ ทั้งในงานที่รับผิดชอบและงานที่เกี่ยวข้อง
- (๕) รับผิดชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบและรับผิดชอบในผลของการปฏิบัติงานเมื่อเกิดความบกพร่องผิดพลาดขึ้น
- (๖) แจ้งเหตุหรือร้องเรียนในกรณีที่พบเห็นการกระทำผิด หรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ
- (๗) เปิดเผยมการทุจริตที่พบเห็นหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย
- (๘) ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยไม่ชักช้า

๓.๒ แนวปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงผลงานหรือเพียงเพื่อให้งานเสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น
- (๒) ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำขู่ หรืออิทธิพลใด ๆ ในการชักจูงให้กระทำความผิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม
- (๓) ไม่แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา ไม่กล้าวิพากษ์แนวคิด มีอคติ ลำเอียงและไม่เสนอแนวทางหรือวิธีการทำงานใหม่ๆ ทั้งในงานที่รับผิดชอบและในงานที่เกี่ยวข้อง
- (๔) อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- (๕) ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
- (๖) ปิดบังหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

๔. คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีจิตอาสา และมีจิตสาธารณะ

๔.๑ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล
- (๒) มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อ คำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล

- (๔) มีจิตอาสาโดยอุทิศตนกระทำการอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
 - (๕) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง
 - (๖) แยกเรื่องส่วนตัวออกจากการปฏิบัติหน้าที่
- ๔.๒ แนวปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้
- (๑) ปฏิเสธ บ้ายเบี่ยง เกี่ยงงอนในการปฏิบัติหน้าที่และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ
 - (๒) ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี และภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ
 - (๓) ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน
 - (๔) แสดงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
 - (๕) กระทำการอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

๕. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

- ๕.๑ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้
- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ขยัน อดทน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายโดยปราศจากข้ออ้างใด ๆ
 - (๒) ยินหยัด ยอมรับข้อผิดพลาดของงานในหน้าที่ พร้อมแก้ปัญหาและอุปสรรคให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
 - (๓) ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักราชการ กฎหมาย ระเบียบ แนวทางที่ถูกต้อง ทำงานเป็นระบบ มีความละเอียดรอบคอบ
 - (๔) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ โดยยึดประโยชน์ราชการ กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางที่ถูกต้อง และปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง ไม่ประมาท เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ
 - (๕) แสดงอุปนิสัยรักความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งในงานและสภาวะแวดล้อม เช่น การจัดระเบียบโต๊ะทำงาน บริเวณหน่วยงาน/สถานที่ทำงาน
 - (๖) ตรวจสอบ ตรวจสอบความถูกต้องของงานให้ตรงกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการปฏิบัติ
 - (๗) มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนทำงานที่ได้รับมอบหมาย ลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทันต่อเวลาและสถานการณ์ รวมทั้งใช้ทรัพยากรและงบประมาณของทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่า
 - (๘) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่ เพื่อให้งานมีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
 - (๙) มุ่งพัฒนางานและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี โดยพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีระบบ มีการทำงานเป็นทีม เลือกลงใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม
 - (๑๐) ส่งเสริมความสามัคคีในรูปแบบต่าง ๆ โดยการให้ความรู้ หรือฝึกอบรม รวมทั้งมีการติดคำขวัญ ส่งเสริมความสามัคคีในที่ต่าง ๆ
 - (๑๑) รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานและปฏิบัติตน

- (๑๒) เข้าร่วมการฝึกอบรม ศึกษา หาความรู้ ศึกษาดูงานใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
- (๑๓) ทบทวนวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงข้อผิดพลาด และหาวิธีแก้ไข รวมทั้งติดตาม รับฟัง ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

๕.๒ แนวปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) เพิกเฉย ขาดความมุ่งมั่น ตั้งใจหรือไม่ใส่ใจในภารกิจหรืองานที่ได้รับมอบหมาย
- (๒) แสดงพฤติกรรมปกปิดความผิดพลาดเพื่อไม่ให้บุคคลอื่นหรือผู้บังคับบัญชารับรู้ถึงความผิดพลาด อันจะนำมาซึ่งความรับผิดชอบในงาน
- (๓) แสดงพฤติกรรมหลบเลี่ยงงานเมื่อมีปัญหาอุปสรรค ซึ่งอาจจะเป็นการหลบหลีกงาน เบี่ยงเบน ความสนใจ เพื่อไม่ต้องรับรู้ ไม่แสดงตัว หรือไม่ต้องรับผิดชอบในงาน
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความรอบคอบในการปฏิบัติงาน ลัดหรือข้ามขั้นตอน
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ยึดหลักการ กฏหมาย ระเบียบ และแนวทางที่ถูกต้อง
- (๖) ไม่ตรวจสอบ ตรวจสอบ ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงาน
- (๗) แสดงพฤติกรรมข่มขู่คนอื่นไม่ให้มายุ่งในงานของตน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ยอมมอบหมายงาน หรือเพื่อนร่วมงานไม่ยอมทำงานร่วมด้วย จึงไม่ต้องรับผิดชอบในงาน
- (๘) หาทางบ่ายเบี่ยง ปฏิเสธการปฏิบัติงาน และใช้จ่ายงบประมาณเกินความจำเป็น
- (๙) ปฏิบัติงานตามความเคยชินในวิธีการหรือรูปแบบเดิม โดยไม่มีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
- (๑๐) ปฏิเสธการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน
- (๑๑) กระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง แตกความสามัคคีในหน่วยงานหรือเสื่อมเสียภาพลักษณ์ ที่ติดต่อองค์กร
- (๑๒) แสดงกิริยาวาจา หรืออาการลบหลู่ ดูแคลน ด้อยค่า และไม่ให้เกียรติผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง
- (๑๓) ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด ที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

๖. ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

๖.๑ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และเที่ยงธรรม ตลอดจนละเว้นจากการใช้อคติ ได้แก่ ความรัก ความโกรธ ความกลัว ความหลง มาประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ
- (๒) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องอย่างให้เกียรติ เต็มใจ สุภาพ ปราศจากอคติ ดูแลผู้รับบริการให้ได้รับประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุด
- (๓) รับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะชี้แจงและอธิบายเหตุผลให้แก่ผู้รับบริการ ประชาชนและผู้ร่วมงาน และผู้เกี่ยวข้อง
- (๔) วางตัวเป็นกลางทางการเมือง

๖.๒ แนวปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุของความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง
- (๒) แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมไม่ให้เกียรติต่อผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง หรือให้บริการด้วยความไม่เต็มใจ อันอาจจะเป็นเหตุให้เสื่อมเสียภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ
- (๓) แสดงกิริยา วาจา หรืออาการในเชิงลบหลู่ ดูแคลนต่อผู้รับบริการ และปฏิเสธการแก้ปัญหา แก่ผู้รับบริการ
- (๔) สนับสนุนหรือชี้แนะให้ประชาชนเลือกข้างพรรคการเมือง และใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ ต่อพรรคการเมืองหรือนักการเมือง

๗. ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๗.๑ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดีโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและดำเนินชีวิต
- (๒) ดำรงตนตามหลักคำสอนทางศาสนา และนำหลักธรรมตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือมา ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ราชการและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ
- (๓) ยืนหยัดการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพด้วยความกล้าหาญ
- (๔) พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- (๕) มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขและส่วนรวม
- (๖) มีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย เช่น การแต่งกายด้วยผ้าไทย การเข้าร่วมในเทศกาลต่าง ๆ
- (๗) ปฏิบัติตนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และเต็มใจ
- (๘) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค ใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบโดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สร้างความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ
- (๑๐) กระทำการใด ๆ โดยคำนึงถึงเกียรติ ศักดิ์ศรี ภาพลักษณ์ และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพและทางราชการ
- (๑๑) ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตน เคารพกฎหมายและมีวินัย

๗.๒ แนวปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติตนด้วยกิริยาอาการหรือวาจาในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติผู้อื่นหรือผู้รับบริการ
- (๒) ปฏิบัติตนด้วยกิริยาอาการหรือวาจาในเชิงลบหลู่ ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง
- (๓) ละทิ้ง เพิกเฉย บ้ายเบี่ยงการปฏิบัติหน้าที่
- (๔) ไม่แสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง
- (๕) บ้ายเบี่ยงไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่เข้าร่วมงานวัฒนธรรมประเพณีไทย
- (๖) ด้อยค่าความเป็นไทยหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของวัฒนธรรมประเพณีดีงามของสังคมไทย
- (๗) แสดงกิริยาอาการหรือวาจาที่ไม่ให้เกียรติต่อผู้รับบริการ
- (๘) แสดงอารมณ์ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- (๙) ปฏิเสธ ละเลย เพิกเฉยในการปฏิบัติหน้าที่ หรือให้บริการแก่ผู้รับบริการ
- (๑๐) กระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติ ศักดิ์ศรี ภาพลักษณ์ และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพและทางราชการ
- (๑๑) ฝ่าฝืนหรืออาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบ

๘. เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล

๘.๑ แนวปฏิบัติที่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการดูถูกเหยียดหยาม จนเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง
- (๒) ประพฤติตนด้วยความสุภาพ ทั้งกาย วาจา ใจ และรับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะชี้แจงและอธิบายเหตุผล

(๓) ไม่แสดง...

- (๓) ไม่แสดงกิริยาอาการหรือใช้ถ้อยคำข่มขู่ คุกคาม หรือมีพฤติกรรมที่มีลักษณะคุกคามทางเพศ
- (๔) กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียน ในกรณีที่พบเห็นการกระทำการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ำมนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ
- (๕) ให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน ค้ำครองผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้องจากภัยอันตรายที่เกิดขึ้นจากการล้อเลียน รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากผู้เรียนทุกรูปแบบ
- (๖) ไม่นำความแตกต่างของผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้องมาล้อเลียนหรือให้เกิดความอับอายหรือเกิดผลกระทบต่อจิตใจ
- (๗) ไม่ให้ร้าย ต่ำว่า กลั่นแกล้ง ข่มเหง รังแกผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง
- (๘) เปิดโอกาสให้ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่มีผลกระทบต่ออนาคตของผู้เรียน
- (๙) สร้างหรือจัดทำช่องทางการสื่อสารบนเว็บไซต์ของหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อรับฟังความคิดเห็น หรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่ออนาคตของผู้เรียนร่วมกัน

๘.๒ แนวปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ มีดังต่อไปนี้

- (๑) กระทำการใด ๆ อันเป็นการดูถูกเหยียดหยาม เป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง
 - (๒) ประพฤติตนไม่สุภาพ ไม่ตั้งใจ ขาดความเมตตา
 - (๓) แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ำมนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ
 - (๔) เพิกเฉย ละเลย งดการปฏิบัติ ไม่สนใจในกรณีที่พบเห็นการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ำมนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ
 - (๕) ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยไม่ให้ความช่วยเหลือต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้องที่ถูกล้อเลียน
 - (๖) แสดงพฤติกรรมใด ๆ ที่ทำให้เกิดความอับอายหรือเกิดผลกระทบต่อจิตใจของ ผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง
 - (๗) แสดงพฤติกรรมไม่ให้เกียรติ ว่าร้ายกลั่นแกล้ง ข่มเหง รังแกผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง
 - (๘) ปิดโอกาสของผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องในการรับฟังความคิดเห็นที่มีผลกระทบต่ออนาคตของผู้เรียน
 - (๙) เพิกเฉย ไม่สนใจ ไม่พัฒนาช่องทางการสื่อสารบนเว็บไซต์ของหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง
-